

לכך? אני אנהיג אותך בזה. ועל כך וינהגהו בכבודת.

ויאמר מצרים אנוסה מפני ישראל וגו'. ויאמר מצרים - זהו הממנה שהתמנה על המצרים. אמר רבי יוסי, דבר זה קשה, פיון שהעבירו אותו משלטונו, איך יכל הוא לרדף אחרי ישראל?

אלא ודאי הוא כך! אבל זה ויאמר מצרים - מצרים שלמטה. כי ה' נלחם להם במצרים - מצרים שלמעלה. שפיון שנשבר כחם מלמעלה, אז נשבר הכח והתקף שלהם למטה. זהו שכתוב כי ה' נלחם להם במצרים. במצרים דוקא. זהו התקף שלהם שלמעלה. וזהו שבארוה מלך מצרים סתם. כאן ויאמר מצרים אנוסה מפני ישראל, שראו שהרי נשבר כחם והתקף שלהם שלמעלה.

בא ראה, כשמתעוררת כנסת ישראל הזו, מתעוררים כל אותם שאחוזים בה, וכל האחרים שלמטה, וישראל מעל כלם, שהרי הם נוטלים אותה בגוף האילן, והרי פרושה. ולכן ישראל אחוזים בה יותר מכל עובדי כוכבים ומזלות. וכשהם מתעוררים, וכל עמים עברים נשבר תקפם מאותם ששולטים עליהם.

בא ראה, הממנה הזה השליט על המצרים, דחק את ישראל בכמה שעבודים, כמו שבארוה. אחר שהוא נשבר בפתחלה, נשברו אותן מלכיות (מלמטה). זהו שכתוב כי ה' נלחם להם במצרים. נלחם להם ודאי.

ס"א תוספתא

ויסע מלאך האלהים וגו'. (משנה)

ממש. אמר ליה קדשא בריך הוא, רשע, את אוקיר לכך. אנא אדבר לך בהאי, על דא וינהגהו בכבדות.

ויאמר מצרים אנוסה מפני ישראל וגו'. ויאמר מצרים, דא ממנא דאתמני על מצראי. אמר רבי יוסי, האי מלה קשיא, פיון דאעברו ליה משולטנותיה, היך יכל הוא למרדף אבתרייהו דישראל.

אלא ודאי הכי הוא. אבל דא ויאמר מצרים, מצרים דלתתא. פי יי' נלחם להם במצרים, מצרים דלעילא, דכיון דאתבר חילהון מלעילא, כדין אתבר חילא ותוקפא דלהון לתתא, הדא הוא דכתיב פי יי' נלחם להם במצרים. במצרים דיקא. דא הוא תוקפא דלהון דלעילא. ודא הוא דאוקמוה מלך מצרים סתם. הכא, ויאמר מצרים אנוסה מפני ישראל, דחמו דהא אתבר חיליהון, ותוקפא דלהון, דלעילא.

תא חזי, כד אתערת האי כנסת ישראל, אתערו כל אינון דאחידן בה, וכלהו אחרנין דלתתא, וישראל לעילא מפלהו, דהא אינון נטלי לה בגופא דאילנא, והא אוקמוה. ובגיני כך ישראל אחידן בה, ויתיר מפל עובדי כוכבים ומזלות. וכד אינון מתעריין, (כל עמים עבריים) אתבר תוקפהון מאינון דשליטי עלייהו.

תא חזי, האי ממנא שלטנא דמצראי, דחיק לון לישראל, בכמה שעבודין, כמה דאוקמוה. לבתר דאתבר הוא בקדמיתא, אתברו אינון מלכוותא (ס"א מלתתא), הדא הוא דכתיב פי יי' נלחם להם במצרים. נלחם להם ודאי.

ס"א תוספתא ויסע מלאך האלהים וגו'. (שמות יד) (מתניתין) עד לא (ס"א אשתקע)

טָרָם (שְׁשַׁקֵּעַ) שְׁנַמְצָא אָוִיר טְהוֹר, וְלֹא מְאִירִים, הָאֲבָנִים הַנִּקְוֹבוֹת הֵיוּ סְתוּמוֹת. שֶׁלֹּשׁ רוּחוֹת שֶׁכְּלוּלוֹת בְּשֶׁלֶשׁ הָיוּ שְׁקוּעוֹת, וּמִם סְתוּמִים תַּחַת הַנִּקְבִּים בְּשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת חֲזָרוּ לְמִקּוֹמָם אוֹתָם אֲבָנִים (דורות).

אַחַר שִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם דְּרָגוֹת, וְכֵן שֶׁלֶשׁ פְּעָמִים, הִתְבַּקְּעוּ וְנִנְקְבוּ הָאֲבָנִים תַּחַת צִרּוֹר שֶׁהָיָה חֲקוּק, וְהִתְכַּסּוּ הַדְּרָגוֹת וְנִעְשׂוּ כְּנוֹס אֶחָד. (נִחְלַק וְנִעְשׂוּ כְּנוֹס אֶחָד).

אַחַר כֵּן הִתְחַלְקוּ וְנִעְשׂוּ שְׁתֵּי דְרָגוֹת, חֲצִי מִים קָפָאוּ, וְחֲצִי שִׁקְעוּ. אֵלֶּה עָלוּ וְאֵלֶּה יָרְדוּ. מִכָּאן הִתְחַל הָעוֹלָם לִהְיוֹת חֲלָק.

צִרּוֹר אַחֵר (אֶחָד) יֵשׁ לְמַעְלָה וְלַמַּעְלָה, וְהוּא חֲקוּק בְּשִׁבְעִים וּשְׁתַּיִם חוֹתָמוֹת שֶׁל חוֹתָמַת תְּקִיפָה, וּבֵהֶם שְׁקוּעִים גְּלִי הַיָּם. כְּשֶׁנוֹסְעִים, נִחְלָקִים לְאַרְבַּע זְווֹיּוֹת. מִחֲצִית אַחַת עוֹלָה, וּמִחֲצִית שְׁנִיָּה יוֹרֶדֶת. מִחֲצִית אַחַת לְצַד צָפוֹן, וּמִחֲצִית אַחַת לְצַד דָּרוֹם. כְּשֶׁמִּתְחַבְּרִים בְּאֶחָד, גִּחְלִים שְׁלוֹהֵטִים קִימִים בְּלֹהֵט שְׁנִינּוֹת הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת. עֲמוּד אֶחָד נֶעוֹץ בְּתוֹךְ הַיָּם, דְּרָגָה שֶׁשְׁלוֹחָהּ שֶׁל שָׁר עֲלִיּוֹן עוֹלָה בְּאוֹתוֹ עֲמוּד לְמַעְלָה מַעְלָה, נִתְקֵן (מִסְתַּכֵּל) לְמַרְחוֹק עַל קִיטוֹר הָאֲנִיּוֹת שֶׁשְׁטוֹת בֵּינָם. מִי רָאָה אֵיזָה גְּלִים שְׁעוֹלִים וְיוֹרְדִים וְהָרוּחַ נוֹשֶׁכֶת בֵּהֶם, וְדָגֵי הַיָּם מוֹשְׁכִים אֶת כָּל הָאֲנִיּוֹת הַלּוֹל לְכָל צַדֵּי הָעוֹלָם.

אוֹתָהּ דְּרָגָה, כְּשִׁיּוֹרְדֶת מִהֶהוּא, עוֹמְדִים אֵלֶּה מִימִינוֹ וְאֵלֶּה מִשְׁמָאלוֹ. הִיָּה שֶׁב יוֹשֵׁב בְּמִקּוֹמוֹ כְּמִלְךָ בְּכֶסֶף, אוֹתָהּ דְּרָגָה שֶׁכְּשֶׁשֵׁט הַיָּם לְאַרְבַּעַת צַדֵּי הָעוֹלָם, יוֹצֵאת עִמּוֹ, בּוֹ חוֹזֶרֶת, וְהוּא שֶׁב בְּקִיּוֹם הַמֶּלֶךְ.

אֲשֶׁתִּכַּח אֲוִירָא דְכִנְיָ, וְלֹא נְהִירִין, אֲבָנִין נִקְיָבִין הֵווּ סְתִימָאן. תַּלְתָּ רִוּחִין דְּכָלִּילִין בְּתַלְתָּ, הֵווּ שְׁקִיעֵן. וּמִיּוֹן סְתִימָן תַּחוֹת נִיקְבֵי. בְּשִׁבְעִין וּתְרִין אַתּוּן אַתְהִדְרוּ לְאַתְרֵיהוּ (דף נ' ע"ב) אֵינוֹן אֲבָנִין (ס"א ד"ן).

בְּתַר שִׁבְעִין וּתְרִין דְּרָגִין, וְכֵן תַּלְתָּ זְמַנִּין, אֲתַבְּקָעוּ וְאַתְנַקִּיבוּ אֲבָנֵי, תַּחוֹת צִרּוֹרָא דְהוּא חֲקִיק, וְאַתְכַּנְפוּ דְרָגִין, וְאַתְעַבִּידוּ כְּנוּפִיא חֲדָא. (ס"א אַתְפְּלַג וְאַתְעַבִּידוּ כְּנוּפִיא חֲדָ)

לְבַתַּר אַתְפְּלָגוּ, וְאַתְעַבִּידוּ תְרִין דְרָגִין, פְּלָגוּתָא מִיָּא אֲגִלִּידוּ, וּפְלָגוּתָא אֲשֶׁתִּקְעוּ. אֵלִין סְלִיקוּ, וְאֵלִין נַחֲתוּ, מִהָכָא שָׂרָא עָלְמָא לְאַתְפְּלָגָא.

צִרּוֹרָא אַחֵרָא (נ"א חֲדָא) אֵית לְעִילָא, (לְעִילָא) וְהוּא גְלִיפָא בְּשִׁבְעִין וּתְרִין חֲתִימָן דְּגוּשְׁפִּנְקָא תְקִיפָא, וּבִהוּ שְׁקִיעֵן גְּלַגְלוּי דִּימָא. כַּד נְטִלִין, אַתְפְּלָגוּ לְאַרְבַּע זְווֹיִין. פְּלָגוּ חֲדָא סְלִיק, וּפְלָגוּ חֲדָא נַחֲת, פְּלָגוּ חֲדָא לְסִטֵּר צָפוֹן, וּפְלָגוּ חֲדָא לְסִטֵּר דָּרוֹם. כַּד מִתְחַבְּרִין כְּחֲדָא, גּוֹמְרִין דְּלֶהֲטִין קִימִין, בְּלֹהֵט שְׁנָנָא דְחֶרֶבָא דְמִתְהַפֶּכָא.

חַד קִימָא נְעִין בְּגוּ יָמָא, דְּרָגָא שְׁלִיחָא דְאַפְרָכָא עֲלָא, סְלִיק בְּהוּא קִימָא לְעִילָא לְעִילָא, אֲשֶׁתִּכְלַל (נ"א אֲשֶׁתִּכְלַל) לְמַרְחִיק, קִטוֹרָא דְאַרְבִּין דְּשִׁאטִּין בִּימָא. מֵאן חָמִי גְלַגְלִין דְּסִלְקִין וְנַחֲתִין וְרוּחָא דְנִשְׁיב בְּהוּ, וְנוּגֵי יָמָא נְגִדִין כָּל אֵינוֹן אֲרִבִּין לְכָל סְטִירֵי עָלְמָא.

הֵהוּא דְרָגָא, כַּד נַחֲתִית מִהֶהוּא, קִימִי אֵלֶּה מִימִינִיה, וְאֵלֶּה מִשְׁמָאלִיה, הָוָה תָּב וְיִתִּיב בְּאַתְרֵיהּ, כְּמִלְכָּא בְּכוּרְסִיָּה, הֵהוּא דְרָגָא דְכַד שְׁאטִי יָמָא לְאַרְבַּע סְטִירֵי עָלְמָא,

עֲמִיָּה נִפְקַת, בֵּיה תַּבַּת, הוּא תָּב בְּקִיּוֹמָא דְמִלְכָּא.